

KLAGANDE

Falu kommun

Ombud: Stadsjurist [REDACTED]

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 21 oktober 2019
i mål nr 1952-19, se bilaga A

SAKEN

Statlig ersättning för asylsökande

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten bestämmer att Falu kommun har rätt till sökt ersättning för individerna JM och AN.
2. Kammarrätten avslår överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Falu kommun yrkar att kommunen ska beviljas sökt ersättning och anför bl.a. följande.

Det finns oklarheter angående vilken information och vilket underlag som krävs för att styrka rätten till ersättning för vårdbehov som tillgodoses enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, men som hade behövt tillgodoses genom lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, om

samtycke hade saknats. I hanteringen av ärenden enligt LVU krävs omfattande utredningsåtgärder för att formulera ett tillräckligt underlag. Det krävs inte lika omfattande dokumentation i ärenden som bygger på frivillighet enligt SoL och det bör inte krävas ett mer omfattande underlag i ärenden om ersättning än vad kommunen är skyldig att upprätta enligt SoL. Om kraven för att redogöra för omständigheterna blir alltför omfattande kan det leda till att socialtjänstens dokumentation i en individs ärende blir mer omfattande än vad som är skäligt ur integritetshänseende enbart för att säkerställa rätten till ersättning. Kommunens skyldighet att lämna uppgifter bör begränsas till att påvisa olika omständigheter som legat till grund för kommunens bedömning.

JM har ett missbruk av beroendeframkallande medel och har under en lång tidsperiod uppvisat fortsatta problem med droger. Kopplat till droganvändandet finns det även misstankar om att han har kopplingar till kriminalitet. Han har testat positivt för narkotika vid flera tillfällen.

RA har ett annat socialt nedbrytande beteende samt tendenser till brottslig verksamhet. Han har omplacerats vid ett antal tillfällen till följd av sitt utåtagerande beteende där han har varit hotfull och våldsam mot personal på olika boenden. Hans utåtagerande beteende med våldsyttningar är även en form av kriminellt beteende då det är straffbart.

NK har ett socialt nedbrytande och kriminellt beteende. Han har lämnat ett positivt drogtest. Han har anklagats av flera olika personer för olika former av sexuella trakasserier. Hans mående försämrades vilket bidrog till att han skurit sig själv samt uppgett att han vill ta sitt liv.

AN har ett missbruk av beroendeframkallande medel, ett annat socialt nedbrytande beteende och ett kriminellt beteende. Han omhändertogs omedelbart enligt LVU i maj 2017. Tvångsvården kunde därefter upphöra i början av juni 2017 till följd av att vård åter kunde ges på frivillig väg. Det

finns en vårdkostnad för kommunen även om ungdomen vissa dagar är avviken, bl.a. med hänsyn till vikten av att eftersöka ungdomen.

Migrationsverket anser att kommunen har rätt till ersättning för AN för tidsperioden den 1 juli 2017–22 september 2017 och den 25 september. Verket anser att överklagandet i övrigt ska avslås och för fram bl.a. följande.

Migrationsverket ifrågasätter inte JM:s, RA:s och NK:s behov av vård eller att kommunen har haft kostnader för vården av barnen men anser att underlagen avseende dem inte tydligt visar att deras vårdbehov utgörs av sådana förhållanden som avses i 2 eller 3 §§ LVU.

Avseende JM framgår visserligen att ett visst drogbruk har förekommit, men inte att det når upp till att han har utsatt sig själv för en påtaglig risk att skadas. Trots att han var avviken under cirka en och en halv månads tid i april–maj 2017 och under den tidsperioden inte samtyckte till vård fattades inte något beslut om vård enligt LVU. Det framgår inte att hans situation därefter har försämrats på ett sådant sätt att vårdbehovet har förändrats. Hans beteende tycks vidare vara symptom på psykiatrisk problematik.

Avseende RA och NK framgår visserligen viss problematik av olika slag. Vårdbehovet får dock huvudsakligen anses ha sin grund i deras psykiska mående.

Avseende AN ger de omständigheter och det underlag som kommunen har gett in stöd för att han har ett sådant vårdbehov som motsvarar 3 § LVU under perioden 1 juli–30 september 2017. Han har dock varit avviken den 23–24 september samt den 26 september 2017 och framåt varför ingen faktisk vård har skett dessa datum och ersättning därför inte kan utgå för dessa dagar.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE*Frågan i målet*

Frågan i målet är om kommunen har rätt till ersättning för de faktiska kostnader som kommunen har haft för JM:s, RA:s, NK:s och AN:s vård under den sökta tidsperioden.

Rättsliga utgångspunkter

En förutsättning för att ersättning ska utgå är att det, även om vården har getts enligt SoL, finns ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 2 eller 3 § LVU (9 § förordning [2017:193] om statlig ersättning för asylsökande m.fl., asylersättningsförordningen).

Det är inte Migrationsverkets, eller i förlängningen förvaltningsdomstolarnas, uppgift att överpröva kommunens beslut om vård som sådant. Däremot måste en nödvändig gränsdragning göras mellan sådana omständigheter som avses i 2 och 3 §§ LVU och andra omständigheter som kan ligga till grund för ett beslut om vård. Kommunen måste därför redogöra för vilka omständigheter som har legat till grund för vårdbehovet. För att ersättning ska kunna beviljas krävs att kommunen kan redovisa konkreta uppgifter som gör sannolikt att de unga under den aktuella tidsperioden har haft ett sådant vårdbehov som krävs (22 § asylersättningsförordningen). När det gäller vårdbehov för barn med psykiska funktionshinder är LVU inte tillämpligt i de fall beteendet närmast är ett uttryck för den unges psykiska besvär (RÅ 2010 ref. 24). Det underlag som kommunen lägger fram behöver därför innehålla uppgifter som tydliggör att förhållanden är sådana att LVU kan komma ifråga.

Kammarrättens bedömning

Kommunens ansökan om ersättning för kostnader för vård av JM anges vara en ansökan enligt 9 § asylersättningsförordningen och avse tidsperioden den

1 juli 2017–12 september 2017. Kammarrättens prövning är därför begränsad till frågan om rätt till ersättning för denna tidsperiod.

JM har testat positivt för narkotika, i första hand THC, vid ett flertal tillfällen i nära anslutning till och under den sökta tidsperioden. Av förarbetena till LVU framgår att det redan i utvecklingen mot en beroendesituation kan sägas ligga en fara för den unges hälsa och utveckling och att en längre tids frekvent missbruk – oavsett vilket preparat det är fråga om – kan innebära en allvarlig fara för den unges hälsa eller utveckling (prop. 1979/80:1 s. 583). Rekvisitet ”allvarlig fara” har därefter ändrats till rekvisitet ”påtaglig risk”. I samband med denna ändring angavs att begreppet påtaglig risk innebär en utvidgning av möjligheterna att ingripa mot ungdomar i beteendefallen (prop. 1989/90:28 s. 109). Att JM vid något tillfälle har uppgett att han självmedicinerar innebär inte att hans bruk av narkotika närmast är ett symptom på eller ett uttryck för psykisk ohälsa. Mot denna bakgrund anser kammarrätten att kommunen har gjort sannolikt att JM för den aktuella tidsperioden hade ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § LVU. Överklagandet ska därför bifallas i denna del.

Att RA har varit utåtagerande och agerat hotfullt och våldsamt mot personal är inte tillräckligt för att göra sannolikt att han utsätter sin hälsa eller utveckling för påtaglig risk att skadas genom ett socialt nedbrytande beteende. Kammarrätten anser därför att kommunen inte har gjort ett sådant vårdbehov som krävs för att ersättning ska utgå sannolikt. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Att NK har lämnat ett positivt drogtest och att han har anklagats för sexuella trakasserier är inte tillräckligt för att göra sannolikt att han utsätter sin hälsa eller utveckling för påtaglig risk att skadas genom ett socialt nedbrytande beteende. Mot denna bakgrund anser kammarrätten att kommunen inte har

gjort ett sådant vårdbehov som krävs för att ersättning ska utgå sannolikt. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Kammarrätten anser att det saknas anledning att göra någon annan bedömning av AN:s vårdbehov än den som kommunen och numera även Migrationsverket har gjort. Han har därmed haft ett sådant vårdbehov som krävs för att rätt till ersättning ska finnas. Migrationsverket har inte medgett ersättning för de perioder när AN har varit avviken med motiveringen att någon faktisk vård inte har genomförts under dessa perioder. Av utredningen i målet framgår dock inte något annat än att AN, även om han har varit avviken, fortsatt har haft samma vårdbehov. Han har vidare varit avviken endast under kortare tidsperioder. Det finns därför inte anledning att ifrågasätta kommunens bedömning att det behövde finnas en plats tillgänglig för honom under de i målet aktuella dagarna. Mot denna bakgrund anser kammarrätten att kommunen har rätt till ersättning för hela den sökta perioden. Överklagandet ska därför bifallas i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM**
2019-10-21
Meddelad i KarlstadMål nr
1952-19**KLAGANDE**Falu kommun
791 83 Falun**MOTPART**Migrationsverket
Box 2073
700 02 Örebro**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Migrationsverkets beslut den 28 mars 2019, dnr 733-2017-138429

SAKENErsättning enligt förordningen (2017:193) om statlig ersättning för
asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen)**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Falu kommun (kommunen) ansökte om ersättning utöver schablon-ersättning enligt asylersättningsförordningen för kostnader avseende fyra asylsökande, JM, RA, NK och AN. Migrationsverket avslog ansökan med motiveringen att kommunen inte hade visat att vårderna för de asylsökande hade getts på grund av förhållanden som kan läggas till grund för vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.

Kommunen överklagar besluten och yrkar att den ska beviljas ersättning enligt ansökan. Kommunen anför sammanfattningsvis följande. Migrationsverket ska utgå från att socialtjänstens myndighetsutövning har lagstöd. Det skulle kunna uppfattas som kränkande mot den enskilde att få ta del av ett biståndsbeslut som bygger på samtycke, men i vilken det även framgår att tvångsåtgärder annars skulle vidtagits. Kommunens skyldighet att lämna uppgifter bör handla om att det intygas att ansökan är förenlig med intentionerna i asylersättningsförordningen.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Det följer av 9 § asylersättningsförordningen att en kommun har rätt till ersättning utöver en schablonersättning för barn under 18 år som vårdas enligt socialtjänstlagen (2001:453) om förhållandena är sådana som avses i 2 eller 3 §§ LVU.

De förhållanden som avses i 2 eller 3 §§ LVU är om det finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet respektive att den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt

nedbrytande beteende.

Kommunen har gjort gällande att den ska bevilja ersättning utöver schablonbeloppet avseende de asylsökande JM, RA, NK och AN. Det ankommer på kommunen att visa att förutsättningarna för detta är uppfyllda.

Av utredningen framgår att JM innan den aktuella perioden beviljades bistånd i form av placering på jourhem. Vidare framgår att JM beviljades fortsatt bistånd i form av placering på utslusningsboende från och med den aktuella periodens sista dag och att han, utifrån sitt vårdbehov, hade blivit föremål för vård enligt LVU om han inte samtyckt.

Av utredningen beträffande RA framgår endast att han innan den aktuella perioden beviljades bistånd i form av placering på HVB-hem.

Beträffande NK framgår endast att han under den aktuella perioden beviljades bistånd i form av HVB-hem.

Vidare framgår endast beträffande AN att han innan den aktuella perioden beviljades bistånd i form av placering på HVB-hem, och att han under den aktuella perioden beviljades bistånd i form av placering på ungdomshem.

Förvaltningsrätten kan konstatera att kommunen inte närmare redogjort eller förklarat på vilket sätt förhållandena varit sådana som utgjort en påtaglig risk för ungdomarnas hälsa och utveckling under respektive period. Kommunen har således inte visat att förhållandena har varit sådana som avses i 2 eller 3 §§ LVU. Den har därmed inte heller visat att det finns förutsättningar för att beviljas ersättning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-03).

[REDACTED]

Rådman

Målet har beretts av förvaltningsrättsnotarien [REDACTED].

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.